

EDUCA 2009

Lapin Letka -hanke

Aivan sama mulle?

NIINHÄN SEN PITÄISI MENNÄ. JA NIIN SE MYÖS USEIN MENEKIN – VALITETTAVASTI.

Työssä ja kaikessa elämässä meidän tulisi olla tasavertaisia, X- ja Y-kromosomien määrästä riippumatta. Ei ole aivan sama, miten asioihin suhtautuu. Ansaitset saman kuin muutkin. Aivan saman.

**AIVAN
SAMA
MULLE**

LAPIN LETKA -HANKE

- Lapin Letka on Lapin ammattiopiston hallinnoima ESR-hanke, joka kestää vuoteen 2013 asti.
- Hanke pyrkii herättelemään tasa-arvoajattelua ja edistämään tasa-arvon toteutumista Lapin oppilaitoksissa ja kunnissa.
- Tavoitteena on vähentää Lapin koulutus- ja työmarkkinoiden jakautumista miesten ja naisten töihin.
- Oppilaitokset ovat keskeisessä asemassa pyrittäessä työmarkkinoiden sukupuolen mukaisen työnjaon vähentämiseen.

HANKKEEN TOIMENPITEET

- Toiminnallisen koulutuksen ja ohjauksen avulla tuetaan oppilaitosten ja kuntien tasa-arvotyötä (tasa-arvosuunnitelmat, forumteatteri).
- Tiedottamisen ja mainonnan avulla muokataan lappilaisten asenteita ja lisätään tietoutta eri ammattialoista horisontaalisen ja vertikaalisen segregaaation lieventämiseksi.
- Tutkimusten ja selvitysten avulla saadaan käytännön menetelmiä tasa-arvotyöhön.

Nainen trukkikuskina, mies sihteerinä?

Sukupuolten välinen tasa-arvo oppilaitoksissa

AIVAN
SAMA
MULLE

SUKUPUOLEN MUKAINEN TYÖNJAKO ELI SEGREGAATIO

- Kun naiset ja miehet ovat sijoittuneet sukupuolen mukaisesti eri ammatteihin, on kyse horisontaalisesta segregaatiosta.
  - Suomessa työelämän ammattien ja koulutusalojen segregaatio naisten ja miesten töihin on EU-maiden korkein (SUMO-hankkeen kokemuksia 2006-2007).
  - Horisontaalisella segregaatiolla tarkoitetaan tässä sitä, että naisten osuus ei-perinteisillä aloilla (teknillinen) on pysynyt vuosikausia noin 20 %:ssa ja vastaavasti miesten osuus ei-perinteisillä (sosiaali- ja terveys) aloilla on pysynyt jatkuvasti alle 10 %:ssa (Tervonen 2005, <http://www.minna.fi/minna/artikkelit/womenit.html>)
- Vertikaalisesta segregaatiosta on kyse, kun miehet ja naiset sijoittuvat työelämässä hierarkian eri tasoille.
  - Käytännössä miehet valikoituvat korostetusti johtotehtäviin.

SANELEEKO SUKUPUOLI KOULUTUSVALINNAN?

- Työelämän segregaatioon ei ole odotettavissa nopeaa muutosta, koska nuorten koulutusvalinnat noudattelevat samankaltaista jakaumaa.
- Usein sukupuoli voi vaikuttaa koulutusvalintaan jopa enemmän kuin henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet (Gottfredson 1996).
- Mikäli tähän halutaan muutosta, on sen lähdettävä jo kasvatuksesta ja opetuksesta.
- Siellä syntyvät ne asenteet ja valinnat, jotka määrittävät tulevan koulutusvalinnan ja ammatin.

Tiastoja

Esimerkkejä

MIKSI MUUTOSTA TARVITAAN?

- Oppilaitos kehittyy oikeudenmukaisemmaksi yhteisöksi, opetuksen laatu paranee, ja samalla vastataan lain velvoitteisiin.
Laki
- Oppilaitoksen vetovoimaisuus lisääntyy - molempien sukupuolien näkökulmasta.
- Yksilön aidot mahdollisuudet valita tulevaisuutensa ja hyödyntää kykynsä paranevat.

**AIVAN
SAMA
MULLE**

MITEN MUUTOS TOTEUTETAAN?

- Ensin on tunnistettava segregatiota ylläpitävät tekijät
  - Syyt segregatioon ovat usein näkymättömissä, syvällä kulttuurissamme ja asenteissamme, ja niiden muuttaminen on hidasta.
  - Näkymättömissä olevat syyt yhdessä muodostavat kuitenkin yhden selkeästi näkyvässä olevan esteen, oppilaitokseen tai linjalle jossa oma sukupuoli ei ole ennestään edustettuna, ei useinkaan hakeuduta.
  - Vaatii rohkeutta valita sukupuolelleen epätyypillinen ammatti, eivätkä ympäristön mielipiteet tai jatkuva tuki ole silloin todellakaan merkityksettömiä

MUUTOKSEN EDELLYTYKSET

- Muutos onnistuu parhaiten kun sukupuolen ja tasa-arvon huomioiminen otetaan luonnolliseksi osaksi kaikkea oppilaitoksen toimintaa.
  - Lähtökohtana on nimenomaan naisten ja miesten erilaisten tarpeiden ja ominaisuuksien huomioiminen, ei sukupuolineutraalius.
- Luonteva työkalu muutostyön aloittamiseksi on oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman laatiminen.
  - Vuodesta 2005 alkaen perusopetusta lukuun ottamatta kaikkien oppilaitosten on tullut laatia tasa-arvosuunnitelma yhdessä henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa.

TYÖNILOA TASA-ARVOSUUNNITTELUUN !

Heli Kiemunki, projektipäällikkö
020 798 4149, heli.kiemunki@lao.fi
Joni Minkkinen, projektisuunnittelija
020 798 4138, joni.minkkinen@lao.fi
Lapin Letka -hanke, www.lapinletka.fi

